

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΣΤΕΡΕΑΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΣΤΕΡΕΑΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΜΟΥΣΕΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Με την υποστήριξη της **ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ**

Θήβα 12-14 Μαΐου 2017

**ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΜΑΪΟΥ
2017**

16:00 – 17:00 ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ-ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Γιαννιός Μιχάλης,
Κολοβού Χριστίνα,
Μπασαγιάννη Ελευθερία.

17:00 – 17:30	ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ από εκπροσώπους	• <i>Ιεράς Μητροπόλεως Θηβών και Λεβαδείας</i>• <i>Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων</i>• <i>Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού</i>• <i>Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Στερεάς Ελλάδας</i>• <i>Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής</i>• <i>Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας</i>• <i>Δήμου Θηβαίων</i>• <i>Βουλευτές Βοιωτίας</i>
17:30 – 17:50	Αλεξάνδρα Χαραμή	Παρουσίαση του Αρχαιολογικού Μουσείου της Θήβας.
17:50 – 18:10	Ελένη Μπενιάτα	Η συμβολή των παιδαγωγικών επισκέψεων σε μουσεία, τόπους μνήμης και γεώτοπους στην επέκταση και τον εμπλουτισμό της σχολικής-τυπικής μάθησης: ο ρόλος του εκπαιδευτικού.
18:10 – 18:30	Ειρήνη Νάκου	Μουσεία, εκπαίδευση και κοινωνία: Βασικά ζητήματα και προβληματισμοί.
18:30 – 18:50		Συζήτηση– Κλείσιμο
18:50 – 20:00	εργασιών	Ξενάγηση στο παρακείμενο Αρχαιολογικό Μουσείο Θηβών.
21:00		Δείπνο (κατόπιν δήλωσης με ατομική χρέωση)

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΜΑΪΟΥ 2017

9:00–10:30

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Καρκάνας
Αλέξανδρος, Μαϊστρέλλης
Ευστράτιος, Σκόνδρα Ασημίνα

- 9:00–9:15 Γεωργία Φέρμελη Μουσειακή Αγωγή και Προγράμματα Σπουδών.
- 9:15–9:30 Αμαλία Τσιτούρη Ας πειραματιστούμε με τις ιστορίες που κρύβουν τα αντικείμενα: Σκέψεις για τις δυνατότητες εκπαιδευτικής αξιοποίησης του υλικού πολιτισμού.
- 9:30–9:45 Έλενα Μπαζίνη,
Γιάννης Δρίνης,
Σταυρούλα-Βίλλυ
Φωτοπούλου Σχεδιάζοντας εκπαιδευτικές δράσεις για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά και την αξιοποίησή της στην εκπαιδευτική πράξη: Η εκπαιδευτική πολιτική της Διεύθυνσης Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ.Α.
- 9:45–10:00 Καλλιόπη Κύρδη Από τα μουσεία και τους χώρους πολιτισμικής αναφοράς στις θεματικές πολιτιστικές διαδρομές.
- 10:00–10:15 Ευστάθιος Γκότσης Μουσειακή εκπαίδευση ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό: δράσεις για την ενδυνάμωση ευάλωτων/ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

10:15–10:30

Συζήτηση

10:30–11:00

Διάλειμμα- Καφές

11:00–13:00

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:
Ζημιανίτης Κων/νος,
Ζουγανέλη Άννα,
Καλογεράς Δημήτρης

11:00–11:15	Χαρά Ντρίνια, Μαρία Ψυχογιού, Ασημίνα Αντωναράκου	Περπατώντας στον Γεώτοπο του Ηφαιστείου Σουσάκι με μαθητές της Δευτεροβάθμιας: μια διαδρομή με γεωλογικές αναγνώσεις.
11:15–11:30	Διονύσιος Βαβουγιός	Μουσεία και αλληλεπιδραστικοί χώροι ελεύθερης μάθησης: Η περίπτωση της Εθνικής Εστίας Επιστημών.
11:30–11:45	Άννα Καραμπατσώλη, Ιωάννα Ηλιοπούλου, Ιωάννης Κατσάνος, Ιωάννης Αγγελής	Πρόγραμμα Πausανίας 2.0: «Από το Σχολείο στο Μουσείο: μια περίπτωση αξιοποίησης των θεματικών μουσείων του Δικτύου ΠΙΟΠ στην εκπαιδευτική πρακτική».
11:45–12:00	Μαρίνα Τσέκου	Σύγχρονη Τέχνη και Έφηβοι: Από την θέαση του κόσμου στον επαναπροσδιορισμό της σχέσης με αυτόν.
12:00–12:15	Χριστίνα Μαβίνη	Ανάμεσα στο Ιστόγραμμα και το Instagram: σχεδιάζοντας εκπαιδευτικές δράσεις για εφήβους σε μουσεία σύγχρονης τέχνης στον 21ο αιώνα.
12:15–12:30	Τερέζα Γιακουμάτου	Ψηφιακή Αειφορία. Τα νέα μέσα στην υπηρεσία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

12:30–13:00

Συζήτηση

13:00–16:00

Διάλειμμα

3^η

16:00–18:00 **ΕΝΟΤΗΤΑ**
Παρουσίαση Εκπαιδευτικών
Προγραμμάτων Ελληνικών
Μουσείων

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

**Καραγεώργου Ελένη,
Πιλιτζίδης Σπύρος,
Τσαμίτα Ιωάννα**

16:00–16:20	Εκπρόσωπος του τομέα ενημέρωσης & εκπαίδευσης του Μουσείου	Εκπαιδευτικές δράσεις για την Ακρόπολη και το Μουσείο της
16:20–16:40	Χαράλαμπος Τσούγγαρης	Τα Εκπαιδευτικά Προγράμματα του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης. Η σημερινή κατάσταση και οι μελλοντικές προοπτικές.

16:40–17:00	Παναγιώτης Βοσνίδης	Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών (ΒΧΜΑ): Δύο εκπαιδευτικά προγράμματα από τη μόνιμη έκθεση του Μουσείου.
17:00–17:20	Ευαγγελία Ιακωβίδου	Τα Εκπαιδευτικά Προγράμματα του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή.
17:20–17:30	Οριέττα Τρέβεζα, Αλεξάνδρα Πατρικίου, Αμαλία Παπαϊωάννου	Να θυμάσαι το παιδιά: εκπαιδευτικές δράσεις στο Μουσείο Θυμάτων Ναζισμού Διστόμου.
17:30–18:00	Συζήτηση–Κλείσιμο εργασιών	

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΜΑΪΟΥ 2017

10:00–12:00
1^η ΕΝΟΤΗΤΑ
ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Καστρίτης
Παναγιώτης, Κατσιφή
Σπυριδούλα,
Τσαπρούνης
Αθανάσιος

ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΤΟΠΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

10:00–10:20	Στιγμές σύγκρουσης και συνύπαρξης μέσα από τα εκθέματα του Μουσείου Θηβών	Αλεξάνδρα Χαραμή Αθηνά Παπαδάκη Ευστράτιος Μαϊστρέλλης Εύη Τσιώτα	Αρχαιολογικό Μουσείο Θηβών
10:20–10:40	Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις ενός βυζαντινού μνημείου - Η Παναγία Σκριπού στον Ορχομενό	Ευστάθιος Γκότσης	Ιερός Ναός Παναγίας Σκριπού Ορχομενού
10:40 –11:00	Θερμοπύλες- Αλαμάνα- Γοργοπόταμος: πολλαπλές αναγνώσεις του ιστορικού τριγώνου	Νάνσυ Σελέντη, Γιώργος Σταυρόπουλος	Το ιστορικό τρίγωνο: Θερμοπύλες - Αλαμάνα- Γοργοπόταμος
11:00 –11:20	Το παιδί στα αφιερώματα – εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου Λαμίας	Βασιλική Μιχαηλίδου, Καλλιόπη Κύρδη	Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας
11:20 –11:40	Συζήτηση		
11:40 –12:00	Διάλειμμα–καφές		

12:00 – 15:00

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Κυριτσόπουλος

Δημήτριος, Μητάκος

Δημήτριος, Σάρρας

Σπυρίδων

12:00 –12:20	Οι δρόμοι της θάλασσας: άνθρωποι, ιδέες και αγαθά ταξιδεύουν	Αμαλία Τσιτούρη, Παρή Καλαμαρά, Σοφία Κατσάλη, Σταμάτης Μπονάτσος	Συλλογές από το Αρχαιολογικό Μουσείο Χαλκίδας και το Φρούριο Καράμπαμπα, μνημεία της μεσαιωνικής και νεώτερης Χαλκίδας
12:20 –12:40	Διαδρομές στο χώρο και το χρόνο στην πόλη της Χαλκίδας. Μελέτες περίπτωσης: από τα αρχαιολογικά τεκμήρια σε ψηφιακές και βιωματικές διαδρομές	Αριστείδης Αράπογλου	Η πόλη της Χαλκίδας
12:40 –13:00	Ταξιδεύοντας μέσα σε ένα Ναυτικό Μουσείο	Καλλιόπη Κύρδη	Ναυτικό και Ιστορικό Μουσείο Γαλαξιδίου
13:00 –13:20	Πάμε στο Αρχαιολογικό Μουσείο των Δελφών; Ιδέες και προτάσεις για τη διοργάνωση μιας εκπαιδευτικής περιήγησης	Εύη Πίνη	Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών
13:20 –13:40	Φυσικό και Υδάτινο περιβάλλον: ο άνθρωπος και τα υλικά της γης	Κώστας Λούβαρης, Μαρία Ψυχογιού, Βασιλική Λάππα	Φυσικό και υδάτινο περιβάλλον
13:40 –14:00	Συζήτηση		
14:00 –14:30	Στρογγυλή τράπεζα: <i>«Η μουσειακή αγωγή στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα: διαπιστώσεις και προοπτικές.»</i>	Συντονιστής: Χαραμής Παύλος , αντιπρόεδρος ΙΕΠ Συμμετέχουν: Δημητρίου Χρήστος , Περιφερειακός Δ/ντης Εκπαίδευσης Στερεάς Ελλάδας, Αργυρόπουλος Κων/νος, Μπενιάτα Ελένη , Προϊστάμενοι Ε.Π.ΚΑ. Π.Ε. & Δ.Ε. Στερεάς Ελλάδας, Νάκου Ειρήνη , Ομότιμη καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Γεωργία Φέρμελη , Σύμβουλος Α΄	

14:30 –15:00 Κλείσιμο εργασιών –
Συμπεράσματα Συνεδρίου
Παραλαβή Βεβαιώσεων
Παρακολούθησης

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

Με τη σειρά εισήγησης που ακολουθείται στο πρόγραμμα

Χαραμή Αλεξάνδρα, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Βοιωτίας

Μπενιάτα Ελένη, Προϊσταμένη Επιστημονικής & Παιδαγωγικής Καθοδήγησης ΠΕ Στερεάς Ελλάδας, Δρ Διδακτικής Μεθοδολογίας & Διδακτικής Φυσικών Επιστημών

Νάκου Ειρήνη, Ομότιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, με αντικείμενο τη Μουσειακή και ιστορική εκπαίδευση

Φέρμελη Γεωργία, Σύμβουλος Α΄ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τσιτούρη Αμαλία, αρχαιολόγος - μουσειολόγος ΥΠ.ΠΟ.Α., συντονίστρια Ομάδας Εργασίας ICOM-CECA

Μπαζίνη Έλενα, Αρχαιολόγος, Τμήμα Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Διαπολιτισμικών Θεμάτων, Διεύθυνση Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ΥΠ.ΠΟ.Α,

Δρίνης Γιάννης, Λαογράφος, Προϊστάμενος Τμήματος Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Διαπολιτισμικών Θεμάτων, Διεύθυνση Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ΥΠ.ΠΟ.Α,

Φωτοπούλου Σταυρούλα-Βίλλυ, Διευθύντρια Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ΥΠ.ΠΟ.Α

Κύρδη Καλλιόπη, υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων, Α΄ Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθηνών

Γκότσης Ευστάθιος, Ιστορικός ΥΠ.ΠΟ.Α.

Ντρίνια Χαρά, Καθηγήτρια του ΕΚΠΑ, Τμήματος Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος

Ψυχογιού Μαρία, Γεωλόγος, υπ. Διδάκτωρ ΕΚΠΑ στη Διδακτική Γεωεπιστημών – Ασκήσεις Υπαίθρου

Αντωνάρακου Ασημίνα, Γεωλόγος, καθηγήτρια του ΕΚΠΑ, Τομέας Ιστορικής Γεωλογίας και Παλαιοντολογίας

Βαβουγιός Διονύσιος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στο γνωστικό αντικείμενο: Φυσική και η Διδακτική της

Καραμπατσώλη Άννα, Δ/ντρια Γυμνασίου Ερέτριας

Ηλιοπούλου Ιωάννα, Υπ. Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων Β/θμιας Εκπ/σης Εύβοιας

Κατσάνος Ιωάννης, Υπ. Εκπ/κών Θεμάτων Β/θμιας Εκπ/σης Εύβοιας

Αγγελής Ιωάννης, εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ04 Φυσικών

Τσέκου Μαρίνα, Επιμελήτρια Εκπαίδευσης, Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Μαβίνη Χριστίνα, Μουσειολόγος - Μουσειοπαιδαγωγός, Τμήμα Μουσειοπαιδαγωγικών Προγραμμάτων Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη

Γιακουμάτου Τερέζα, Φιλολόγος, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Δ/νση Β/θμιας Εκπ/σης Δ' Αθήνας

Παντερμαλής Δημήτριος, καθηγητής, πρόεδρος Μουσείου Ακροπόλεως

Τσούγγαρης Χαράλαμπος, Αρχαιολόγος Μ.Α. Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης (Α.Μ.Θ.).

Βοσνίδης Παναγιώτης, Αρχαιολόγος, Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων ΒΧΜΑ

Ιακωβίδου Ευαγγελία, Βιολόγος, υπ. τμήματος εκπαίδευσης του μουσείου

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ - ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΣΤΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Αθηνά Παπαδάκη, Αρχαιολόγος, Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Μουσείου

Στρατής Μαϊστρέλλης, Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων Βοιωτίας

Αλεξάνδρα Χαραμή, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Βοιωτίας

Εύη Τσιώτα, Αρχαιολόγος

Οριέττα Τρεβεζά, Μουσειοπαιδαγωγός του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδος

Αλεξάνδρα Πατρικίου, Μουσειοπαιδαγωγός του Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδος

Αμαλία Παπαϊωάννου, Εκπαιδευτικός, Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Μουσείου Θυμάτων Ναζισμού Διστόμου

Στάθης Γκότσης, Ιστορικός, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

Νάνσυ Σελέντη, Φιλολόγος, Μουσειολόγος,

Γεώργιος Σταυρόπουλος, Υπ. Σχολικών Δραστηριοτήτων ΠΕ Φθιώτιδας

Βασιλική Μιχαηλίδου, Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής,

Καλλιόπη Κύρδη, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων, Α' Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθήνας

Αμαλία Τσιτούρη, Αρχαιολόγος-Μουσειολόγος ΥΠΠΟΑ, Συντονίστρια Ομάδας Εργασίας ICOM-CECA

Παρή Καλαμαρά, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Εύβοιας

Σοφία Κατσάλη Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Εύβοιας

Σταμάτης Μπονάτσος, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Εύβοιας

Αριστείδης Αράπογλου, Πρόεδρος Εταιρείας Ευβοϊκών Σπουδών Τ.Τ. Χαλκίδας

Καλλιόπη Κύρδη, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων, Α' Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθήνας

Εύη Πίνη, Αρχαιολόγος, Υπεύθυνη Γραφείου Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων

Κώστας Λούβαρης, Γεωλόγος, υπ. Διδάκτορας ΕΚΠΑ

Μαρία Ψυχογιού, Γεωλόγος, υπ. Διδάκτορας ΕΚΠΑ στη Διδακτική Γεω-επιστημών – Ασκήσεις Υπαίθρου

Βασιλική Λάππα, Εκπαιδευτικός ΚΠΕ Καρπενησίου